

KARTA INWENTARYZACYJNA GEOSTANOWISKA

Piotr Migoń

Informacje ogólne		
Nr obiektu	087	
Nazwa obiektu (oficjalna, obiegowa lub nadana)	KAMIEŃ ŚWIĘTEJ JADWIGI	
Współrzędne geograficzne [WGS 84 – hddd.dddd]	Długość: 16°19'39"	Szerokość: 51°06'30"
Gmina	Wądroże Wielkie	
Opis lokalizacyjny	Obiekt znajduje się na południowym skraju miejscowości Wądroże Wielkie, na wschód od drogi biegnącej w kierunku Mierczyc, na częściowo zadrzewionym pagórku o wysokości 166 m n.p.m. Odległość od centrum miejscowości ok. 650 m w kierunku południowym.	
Rozmiary (np. długość, szerokość, wysokość, powierzchnia)	Dawne wyrobiska z blokami kwarcytu zajmują obszar o wymiarach około 30 x 20 m.	
Charakterystyka naukowa geostanowiska		
Reprezentowana dziedzina nauk o Ziemi (np. tektonika, litologia, stratygrafia, geomorfologia)	Litologia – kwarcyt Geomorfologia – wzgórze ostańcowe	
Rodzaj obiektu	Odślonięcie skalne	
Litologia	Kwarcyt	
Forma rzeźby terenu	Pagórek ostańcowy o cechach twarzielca	
Geneza obiektu (naturalny, antropogeniczny)	Pagórek – forma naturalne Dawne wyrobisko – forma antropogeniczna	
Ogólny kontekst geologiczno-geomorfologiczny	Okolice Wądroża Wielkiego reprezentują w ogólnych zarysach falisto-pagórkowatą rzeźbę denudacyjną z przełomu okresów paleogen i neogen (około 25–20 milionów lat temu), z ostańcowymi wzniesieniami i płytkimi obniżeniami, podścielonymi pokrywami zwietrzelinowymi o grubości kilkudziesięciu metrów. Dominującymi skałami są granitognejsy i gnejsy, których wiek jest określany na późny proterozoik, lokalnie poprzecinane żyłami kwarcytu różnej grubości, wiązany z aktywnością hydrotermalną podczas waryscyjskich ruchów górotwórczych w karbonie. Większa odporność kwarcytów na wietrzenie	

	spowodowała ich wyodrębnienie w postaci niskich wzniesień. Stara rzeźba denudacyjna została dodatkowo złagodzona przez akumulację osadów rzecznych i jeziornych w neogenie oraz wodnolodowcowych w plejstocenie.
Opis obiektu z punktu widzenia nauk o Ziemi	Ostańcowy pagórek został w przeszłości naruszony przez eksploatację, w trakcie której z płytkich wyrobisk powierzchniowych (do 3 m głębokości) pobierano bloki kwarcytu, zapewne do zaspokojenia lokalnych potrzeb. Obecnie w tym miejscu można zobaczyć częściowo zarośnięte skalne wychodnie oraz luźne bloki, pozostawione na miejscu. Mają one od 1 do 3 m długości. W jednej z wychodni uwagę zwracają dwa podłużne zagłębienia o długości 10–15 cm, z których niższe ma regularny owalny zarys, górne jest mniej regularne. Ich geneza jest zapewne wietrzeniowa, choć nie można wykluczyć, że rozwinęły się one z kawern powstałych jeszcze w trakcie krystalizacji krzemionki z roztworów hydrotermalnych, która dała początek kwarcytom.
Historia badań naukowych	Szczegółowych badań naukowych nie prowadzono
Wartości dodatkowe (historyczne, biologiczne)	Związek z legendą o świętej Jadwidze. Naturalne wklęsłe formy selektywnego wietrzenia kwarcytu są przedstawiane jako odcisk stopy.
Bibliografia (najważniejsze pozycje)	Berezowski G., Berezowski S., 1961. Szczegółowa mapa geologiczna Sudetów 1:25 000, arkusz Wądroże Wielkie.
Inne uwagi	Brak uwag
Stan i możliwości wykorzystania	
Możliwości wykorzystania obiektu do celów edukacyjnych	Wykorzystaniu obiektu sprzyja łatwa dostępność – jest położony w bezpośredniej bliskości drogi Wądroże Wielkie – Mierczyce, opodal zabudowań. Pozwala na zapoznanie się z charakterystycznym typem skały, jaką jest kwarcyt. Wykorzystanie ogranicza duże zarośnięcie obiektu w sezonie wegetacyjnym.
Dostępność: ograniczenia, bezpieczeństwo	Obiekt dostępny bez formalnych ograniczeń.
Istniejąca infrastruktura turystyczna	W pobliżu nieco podniszczona tablica z zamieszczoną legendą o świętej Jadwidze, bez odniesień do treści z zakresu nauk o Ziemi.
Istniejące i potencjalne zagrożenia	Stałym zagrożeniem dla walorów edukacyjnych obiektu jest zarastanie dawnego wyrobiska. Wskutek bliskości miejscowości miejsce jest także podatne na zaśmiecenie.

Dokumentacja graficzna

087_1 Bloki kwarcytu przy dawnych wyrobiskach eksploatacyjnych.

087_2 Fragment dawnego miejsca pozyskiwania bloków kwarcytowych.

087_3 Kamień Świętej Jadwigi – wżery w powierzchni skalnej.